MARNIX COLLEGE

Programma van toetsing en afsluiting
2026-2027
mavo 3

1. Inleiding

In de bovenbouw van de mavo is het schoolexamen over zowel jaar 3 als jaar 4 verdeeld. Dat betekent dat er bij een aantal vakken al wat onderdelen in jaar 3 worden afgenomen en een groot gedeelte in jaar 4. Je bent dus vanaf jaar 3 officieel een examenkandidaat. Elke examenkandidaat dient op de hoogte te zijn van de inhoud van het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Dit PTA bevat informatie over vakinhoud, toetsmomenten, wegingsfactoren, het schoolexamen en het centraal examen voor mavo 3 en 4. Cijfers behaald in leerjaar 3 kunnen van invloed zijn op de bepaling van het eindcijfer schoolexamen in leerjaar 4.

De vakdocenten lichten aan het begin van het schooljaar de vakspecifieke PTA's in de klas toe. In het bijbehorende toetsrooster staat vermeld welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, wat de stof is en wanneer deze toetsen plaatsvinden. Alle formele documenten over Toetsing en Afsluiting zijn te vinden op de website van de school.

Om alle informatie bij elkaar te hebben, is er voor gekozen om voor alle vakken een PTA te maken. Vakken die hun schoolexamencijfers enkel baseren op toetsen af te nemen in leerjaar 4 zijn ook in het PTA MAVO 3 vermeld.

Het is voor alle betrokkenen (leerlingen, ouders, vakdocenten, mentoren, examinatoren, decaan, afdelingsleider en directie) van belang zich te houden aan de regels. Het is daarom aan te raden goed kennis te nemen van het PTA en het examenreglement.
Door onvoorziene omstandigheden gedwongen kan het bevoegd gezag afwijken van het PTA. Ouders en leerlingen worden hiervan op de hoogte gesteld.

De begeleiding van de leerlingen in MAVO 3 is ondergebracht bij:

- de mentoren meneer C. Mulders, meneer R. Hanssens, mevrouw L. Zwart en meneer R. Liesting;
- de decanen, bereikbaar via decaan@marnixcollege.nl;
- de afdelingsleider Wouter van Ark, bereikbaar via w.vanark@marnixcollege.nl

Zij zijn graag bereid tot overleg met de leerlingen en/of hun ouders/verzorgers. Ook met vragen over de procedure kan eenieder bij hen terecht.

De medewerkers van het Marnix College wensen de leerlingen van MAVO 3 een prettig en succesvol jaar toe.

Wouter van Ark
Afdelingsleider MAVO

Toelichting bij dit programma van toetsing en afsluiting

In het PTA maken we onderscheid tussen verschillende soorten toetsen:

- **ov**: toetsen die meetellen voor de overgang
- **se**: toetsen die meetellen voor het schoolexamen
- **ov***: toetsen die plaatsvinden in de eerste toetsweek
- **ov****: toetsen die plaatsvinden in de tweede toetsweek

In het programma van toetsing en afsluiting zijn er verschillende toetsvormen:

- **S**: een schriftelijke toets
- **M**: een mondelinge toets
- **K**: een kijkvaardigheidstoets
- **L**: een luistervaardigheidstoets
- **K/L**: een kijk- en luistervaardigheidstoets
- **PO**: een praktische opdracht, practicum, praktijk bij de expressievakken (beeldende vorming, muziek, tekenen). Kortom alle toetsen die een praktisch aspect hebben.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Aardrijkskunde

Gebruikte leermiddelen:
BuiteNLand

Schoolexamen:
AK/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
AK/K/2 - Basisvaardigheden
AK/K/3 - Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde
AK/K/4 - Weer en klimaat
AK/K/5 - Bronnen en energie
AK/K/6 - Water
AK/K/7 - Arm en rijk
AK/K/8 - Bevolking en ruimte
AK/K/9 - Grenzen en identiteit
AK/V/2 - Casus Bronnen van energie: Energiebeleid
AK/V/4 - Casus Arm en rijk: Arm en rijk en gezondheidszorg
AK/V/6 - Casus Grenzen en identiteit: Regionale identiteit
AK/V/7 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie
AK/V/8 - Vaardigheden in samenhang

Centraal Examen:
AK/K/3 - Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde
AK/K/4 - Weer en klimaat
AK/K/6 - Water
AK/K/8 - Bevolking en ruimte
AK/V/1 - Casus Weer en klimaat: Extreme weersomstandigheden
AK/V/3 - Casus Water: Watermanagment
AK/V/5 - Casus Bevolking en ruimte: Bevolking en ruimte in grootstedelijke gebieden

Zie voor meer informatie:
https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/maatschappijvakken/aardrijkskunde-vmbo-gl-tl

Aardrijkskunde

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september- november**	ov1	Arm & Rijk - H1: par 1 t/m 3 inclusief Brug	S	1 lesuur	2		nee	AK/K/2,7 AK/V/4
		ov2	Hoofdstuk 2: par 1 t/m 4	S	1 lesuur	2		nee	AK/K/7
	november - maart	ov3	Bronnen van energie Hoofdstuk 3: par 1 t/m 4 incl. Brug	S	1 lesuur	2		nee	AK/K/5
		ov4	Hoofdstuk 4: par 1 t/m 3 incl. Casus	S	1 lesuur	2		nee	AK/K/5 AK/V/2
	medio april		Plan van Aanpak, praktische opdracht (bij Hoofdstuk 6)	PO		ng		nee	AK/K/1,3
	eind mei	ov5/se1	Schriftelijk verslag (met taalcontrole) en journaal. Hoort bij Hoofdstuk 6 - Rusland	PO		2	10	nee	AK/K/3 AK/V/7,8
	juni (toetsweek)	ov6**	Grenzen & Identiteit - H5: par 5.1 t/m 5.4 incl. delen Brug	S	45 min.	2		nee	AK/K/9 AK/V/6

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Biologie

Gebruikte leermiddelen:

Biologie voor jou - 3 vmbo KGT deel a en b
Biologie voor jou - 4 vmbo KGT deel a en b

Schoolexamen:

BI/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
BI/K/2 - Basisvaardigheden
BI/K/5 - Schimmels en bacteriën: nuttig en soms schadelijk
BI/K/7 - Mensen beïnvloeden hun omgeving
BI/K/8 - Houding, beweging en conditie
BI/K/10 - Bescherming
BI/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

BI/K/3 - Leervaardigheden in het vak biologie
BI/K/4 - Cellen staan aan de basis
BI/K/6 - Planten en dieren en hun samenhang:
de eigen omgeving verkend
BI/K/9 - Het lichaam in stand houden: voeding en genotmiddelen
energie, transport en uitscheiding
BI/K/11 - Reageren op prikkels
BI/K/12 - Van generatie op generatie
BI/K/13 - Erfelijkheid en evolutie
BI/V/1 - Bescherming en antistoffen
BI/V/2 - Gedrag bij mens en dier
BI/V/4 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:
https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/exacte-vakken/biologie-vmbo-gl-tl

Biologie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**oktober**	ov1/se1	Vaardigheden natuurwetenschap	PO	3 SLU	1	5	nee	BI/K/2,3,4
	eind november	ov2	Delen van thema 2 - Voortplanting (BVJ3A)	S	1 lesuur	1		nee	
	eind februari	ov3	Delen van thema 3 - Erfelijkheid en Evolutie (BVJ3A) thema 4 - Ordening	S	1 lesuur	2		nee	
	maart	ov4/se2*	Delen van thema 5 - Stevigheid en beweging (BVJ3B)	S	45 min.	1	5	nee	BI/K/8,11
	juni	ov5/se3	Praktische opdracht - onderzoek naar biodiversiteit in de eigen omgeving	PO	10 uur	1	5	nee	BI/K/1,2,3 BI/V/3
		ov6/se4**	Delen van thema 6 - Ecologie Thema 7 - Duurzaam leven (BVJ3B)	S	45 min.	2	10	ja	BI/K/6,7

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Beeldende vorming

Methode:	geen methode

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - december**	ov1	**Spoken word** Oost-indische inkt/verbeelding/illustratie/kalligrafie Beeldaspecten: lijn (arceren, lijnsoorten), compositie, licht (grijswaarden, schaduw, contrast)	PO		1
		ov2	**Take a seat'** Stoelontwerp/houtverbindingen/anatomie/verslaglegging in ppt Beeldaspecten: lijn, vorm (vormsoorten), kleur (kleurcontrasten), ruimte	PO		1
	december - februari	ov3	**Beeldcultuur** Fotografie/grafisch ontwerp/ typografie/verslaglegging in ppt Beeldaspecten: ruimte, kleur, compositie, licht	PO		1
	december - juli	ov4	**Perspectieftekenen** Tekenen/aquarelleren/(sur)realisme Beeldaspecten: lijn, ruimte, vorm, kleur	PO		1
	maart - juli	ov5	**Gestileerd landschap** Druktechniek linosnede meerdere drukgangen/verbeelding Beeldaspecten: compositie, vorm (abstractie), lijn (lijnsoorten), licht (licht-donker contrast), kleur	PO		1

- in leerjaar 3 krijgen de leerlingen (indien gekozen) het gehele schooljaar BV, 2 lessen van 45 minuten per week
- de verschillende opdrachten worden flexibel over de 3 periodes in dit leerjaar verdeeld
- NB: alle opdrachten worden beoordeeld naar aanleiding van reflectie op het creatieve proces en eindproduct, en waar mogelijk via Magister/Teams ingeleverd (inclusief beoordeling op taalgebruik)

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Duits

Gebruikte leermiddelen:

Na Klar!
Fast Fertig

Schoolexamen:

MVT/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
MVT/K/2 - Basisvaardigheden
MVT/K/5 - Luister- en kijkvaardigheid
MVT/K/6 - Gespreksvaardigheid
MVT/K/7 - Schrijfvaardigheid
MTV/V/1 - Leesvaardigheid
MTV/V/4 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

MVT/K/3 - Leervaardigheden in de Moderne Vreemde Talen
MVT/K/4 - Leesvaardigheid
MVT/V/3 - Kennis van land en samenleving
MVT/V/5 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/talen/duits-vmbo-gl-tl

Duits

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	september - november	ov1	Grammatica + idioom 1	S	1 lesuur	2
		ov2	Kijk- luistervaardigheid 1	K/L	1 lesuur	2
	december-februari	ov3	Grammatica + idioom 2	S	1 lesuur	2
		ov4	SO Leesboekje	S	1 lesuur	1
	maart-juli	ov5	Grammatica + idioom 3	S	1 lesuur	2
		ov6*	Leestoets 1	S	45 min.	2
		ov7	Kijk- luistervaardigheid 2	K/L	1 lesuur	2
		ov8	Grammatica + idioom 4: schrijfvaardigheid	S	1 lesuur	2
		ov9**	Leestoets 2	S	45 min.	2

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Economie

Gebruikte leermiddelen:

Pincode editie 7.1

Pincode - 4vmbo 7e editie

Schoolexamen:

EC/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
EC/K/2 - Basisvaardigheden
EC/K/4B - Consumptie en consumentenorganisaties
EC/K/5B - Arbeid en bedrijfsleven
EC/K/8 - Natuur en milieu
EC/V/2 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

EC/K/3 - Leervaardigheden in het vak economie
EC/K/4A - Consumptie
EC/K/5A - Arbeid en productie
EC/K/6 - Overheid en bestuur
EC/K/7 - Internationale ontwikkelingen
EC/V/1 - Verrijkingsstof
EC/V/3 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/maatschappijvakken/economie-vmbo-gl-tl

Economie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - december**	ov1	H1 - Hoe groot is jouw welvaart?	S	1 lesuur	2		nee	
		ov2	H3 - De bank en jouw geld	S	1 lesuur	2		nee	
	december - april	ov3	H5 - Is er werk voor jou?	S	1 lesuur	2		nee	
		ov4*	H6 - Productie en markt	S	60 min.	2		nee	
	april - juli	se1/ov5**	H2 - Wat voor consument ben jij? H4 - Kies je voor zekerheid?	S	60 min.	2	10	ja	EC/K/4A EC/K/4B EC/K/8
	september - juli	ov6	PO Actualiteit (taalverzorging is onderdeel van de beoordeling. Inleveren via Teams)	PO	10 min.	2		nee	

NB.: Bij elke toets wordt het voorgaande als bekend verondersteld.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Engels

Gebruikte leermiddelen:

Allright

Allright Max 4 gt

Schoolexamen:

MVT/K/1 - Oriëntatie op leren en werken

MVT/K/2 - Basisvaardigheden

MVT/K/5 - Luister- en kijkvaardigheid

MVT/K/6 - Gespreksvaardigheid

MVT/K/7 - Schrijfvaardigheid

MTV/V/1 - Leesvaardigheid

MTV/V/4 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

MVT/K/3 - Leervaardigheden in de Moderne Vreemde Talen

MVT/K/4 - Leesvaardigheid

MVT/V/3 - Kennis van land en samenleving

MVT/V/5 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/talen/engels-vmbo-gl-tl

Engels

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**oktober (begin)**	ov1	All Right Unit 1 - England: The North West (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	november (begin)	ov2	Onregelmatige werkwoorden	S	1 lesuur	1
	december (begin)	ov3	All Right Unit 2 - The Four Corners (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	december (laat)	ov4	Boektoets - The Curious Incident of the Dog in the Nighttime	S	1 lesuur	1
	januari	ov5	Luistertoets	K/L	1 lesuur	2
	februari (laat)	ov6	All Right Unit 3 - India (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	maart (toetsweek)	ov7*	Digitale schrijftoets	S	45 min.	2
	mei	ov8	All Right Unit 4 - The Caribbean (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	april-mei	ov9	Spreekvaardigheid	M	15 min.	2
	juni (toetsweek)	ov10**	Leestoets	S	45 min.	2

Engels (Cambridge)

Materialen **CFE Result**

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**oktober (begin)**	ov1	All Right Unit 1 - England: The North West (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	november (begin)	ov2	Onregelmatige werkwoorden	S	1 lesuur	1
	december (begin)	ov3	All Right Unit 2 - The Four Corners (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	december (laat)	ov4	Boektoets - The Curious Incident of the Dog in the Nighttime	S	1 lesuur	1
	januari	ov5	Luistertoets	K/L	1 lesuur	2
	februari (laat)	ov6	All Right Unit 3 - India (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	maart (toetsweek)	ov7*	Digitale schrijftoets	S	45 min.	2
	mei	ov8	All Right Unit 4 - The Caribbean (Vocabulary & Grammar)	S	1 lesuur	1
	april-mei	ov9	Spreekvaardigheid	M	15 min.	2
	juni (toetsweek)	ov10**	Leestoets	S	45 min.	2

OV 4, 5, 7, 9 en 10 zijn Cambridge specifieke toetsen. De rest van de toetsen zijn leerjaarbreed.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Economie & Ondernemen

Gebruikte leermiddelen:

eigen readers

Schoolexamen:

Domein A - Praktijkgerichte opdrachten

A1	ontwikkelen van interesses
A2	Ontwikkelen van kwaliteiten

Domein B - Programmaocrestijgende vaardigheden

B3	Sociaal handelen
B4	Samenwerken
B5	Taalvaardigheden
B6	Rekenvaardigheden
B7	Digitale vaardigheden
B8	Analytische denkvaardigheden
B9	Kritische denkvaardigheden
B10	Creatieve denkvaardigheden
B11	Onderzoeken

Domein C Programmaspecifieke vaardigheden

C12	Ontwerpen van een product
C13	Maken van een product
C14	Adviseren over activiteiten
C15	Adviseren over een strategie
C16	Adviseren over een proces
C17	Organiseren van een activiteit

Economie & Ondernemen

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september**	ov1	Het geven van een presentatie	PO	4 SLU	0		nee	
	september - november	se1/ov2	Het maken van een sollicitatiefilmpje	PO	18 SLU	2	12,5	nee	C16
	december - februari	ov3	Het maken van een product	PO	18 SLU	2		nee	C12,C13
	maart - juni	se2/ov4	Het geven van een advies	PO	18 SLU	2	12,5	nee	C14,C15
	maart - juni	ov5	Organisatie sportdag	PO	18 SLU	2		nee	C17

Domeinen A en B komen terug in alle opdrachten

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Geschiedenis

Gebruikte leermiddelen:

Geschiedenis Werkplaats 3-4 vmbo-kgt leeropdrachtenboek 'flex', 3e editie, Noordhoff uitgevers
Geschiedenis Werkplaats (examenboek) - vmbo-kgt 4, 3e editie, Noordhoff uitgevers

Schoolexamen:

GS/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
GS/K/2 - Basisvaardigheden
GS/K/4 - De koloniale relatie Indonesië - Nederland
GS/K/6 - De industriële samenleving in Nederland
GS/K/7 - Sociale zekerheid en verzorgingsstaat in Nederland
GS/K/8 - Cultureel - mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945
GS/K/9 - De Koude Oorlog
GS/K/11 - Het conflict tussen Israël en de Arabische wereld

*Het schoolexamen moet in ieder geval bestaan uit **3** exameneenheden naar keuze van de school. Deze keuze is te maken uit:*
GS/K/4, GS/K/6, GS/K/7, GS/K/8, GS/K/9 en GS/K/11

GS/V/1 - Het Indonesisch - Nederlands conflict 1945 - 1949
GS/V/2 - Nederland en Europa
GS/V/3 - De verhouding mens - milieu
GS/V/4 - Ontwikkeling van de gezondheidszorg in Nederland
GS/V/5 - Verzuiling en ontzuiling in Nederland
GS/V/6- Nederland en de Verenigde Staten na de Tweede Wereldoorlog
GS/V/7 - Verwerven en verstrekken van informatie

De school kan één of meer van de exameneenheden V1 t/m V6 toetsen op het schoolexamen, maar is daartoe niet verplicht

Centraal Examen:

GS/K/3 - Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting
GS/K/5 - Staatsinrichting van Nederland
GS/K/10 - Historisch overzicht vanaf 1900
GS/V/8 - Vaardigheden in samenhang
GS/V/9 - Twee thema's bij het Historisch Overzicht vanaf 1900

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/maatschappijvakken/geschiedenis-staatsinrichting-vmbo-gl-tl

Geschiedenis

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**november**	ov1	Thema 1 - De industriële samenleving in Nederland Thema 2 - Sociale Zekerheid	S	1 lesuur	1			
	januari	ov2	Thema 3 - Nederland en Indonesië	S	1 lesuur	1			
	maart (toetsweek)	se1/ov3*	Thema 5 - De Koude Oorlog	S	45 min.	1	10	ja	GS/K/9
	juni (toetsweek)	se2/ov4**	Thema 6 - Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945	S	45 min.	1	10	ja	GS/K/8
	door het jaar heen[1]	ov5	portfolio - historische vaardigheden verdeeld over drie thema's uit de methode.	PO	2 SLU	1			

[1]het portfolio bestaat uit drie opdrachten gegeven gedurende het jaar. Elke opdracht telt voor een derde mee voor het totaalcijfer

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Kunstvakken incl. CKV

Gebruikte leermiddelen:
materiaal workshopleiders

Schoolexamen:
KV/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
KV/K/2 - Basisvaardigheden
KV/V/3 - Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping
KV/K/4 - Reflectie en kunstdossier

Zie voor meer informatie:
https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/kunstvakken-lo/kunstvakken-inclusief-ckv-vmbo-gl-tl

Kunstvakken incl. CKV

Leerjaar	periode	Naam toets	Toetsvorm	leerstofomschrijving	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**februari (culturele week rondom het thema wereldburgerschap**	se1	1. Introductie					KV/K/1
				twee verplichte workshops:				
			2. Drum uitvoering	- muziek (workshop slagwerk)				KV/K/2 KV/K/3 KV/K/4
			3. Stopmotion filmpje	- fotografie (workshop stopmotion)				KV/K/2 KV/K/3 KV/K/4
				twee keuze-workshops waaruit één workshop gekozen moet worden:				
			4. Ets kunstwerk	- Beeldend (workhop etsen)				KV/K/2 KV/K/3 KV/K/4
			5. Vlog filmpje	- Film (workshop vloggen)				KV/K/2 KV/K/3 KV/K/4
			6. Presentatie	Leerlingen kiezen 1 van de 3 gevolgde workshops die ze presenteren voor de begeleidende docenten	1	100	nee	KV/K/2 KV/K/3 KV/K/4
			De presentatie moet met een voldoende (v) of goed (g) worden afgesloten.					

Iedere leerling is verplicht actief deel te nemen aan twee verplichte workshops en één keuze-workshop. Hierna kan pas de presentatie worden gegeven door de leerling.

Kunstvakken incl. CKV moet voldoende worden afgesloten om deel te kunnen nemen aan het eindexamenjaar mavo 4.

Een voldoende is vanaf een 5,5.

Een goed is vanaf een 7,5.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Lichamelijke opvoeding

Gebruikte leermiddelen:

Schoolexamen:

LO1/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
LO1/K/2 - Basisvaardigheden
LO1/K/3 - Leervaardigheden in het vak lichamelijke opvoeding
LO1/K/4 - Spel
LO1/K/5 - Turnen
LO1/K/6 - Bewegen op muziek
LO1/K/7 - Atletiek
LO1/K/8 - Zelfverdediging
LO1/K/9 - Actuele bewegingsactiviteiten

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/kunstvakken-lo/lichamelijke-opvoeding-gemeenschappelijk-deel-vmbo-gl-tl

Lichamelijke opvoeding

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	september-november	ov1/se1	Voetbal			6	6	nee	LO1/K/2,4
		ov2/se2	Volleybal			6	6	nee	LO1/K/2,4
		ov3/se3	Zelfverdediging			8	8	nee	LO1/K/2,3,8
		ov4/se4	Deelnameniveau**			13	13	nee	LO1/K/2,3
	december-februari	ov5/se5	Toernooi organisatie*			13	13	nee	LO1/K/2,3
		ov6/se6	Trampoline kast			7	7	nee	LO1/K/2,5,9
		ov7/se7	Deelnameniveau**			13	13	nee	LO1/K/2,3
	maart-juli	ov8/se8	Kogelstoten			7	7	nee	LO1/K/2,7
		ov9/se9	Bewegen en gezondheid			NG	NG	nee	LO1/K/1
		ov10/se10	Bewegen en muziek			8	8	nee	LO1/K/6
		ov11/se11	Slag- en loopspel			6	6	nee	LO1/K/2,4
		ov12/se12	Deelnameniveau**			13	13	nee	LO1/K/2,3

** lesvoorbereiding wordt digitaal ingeleverd*

NB: Het eindcijfer mavo 3 wordt omgezet in voldoende of goed als eindcijfer mavo 4 op de volgende manier:

- *5 of lager betekent een taak*
- *7 of*
- *8 of hoger wordt goed (G)*

***Je krijgt net als voorgaande jaren iedere periode ook een cijfer voor niet motorische vaardigheden.*
Hieronder vallen: omgang en rekening houden met medeleerlingen, omgang met materialen, hulp bij klaarzetten en opruimen, actieve houding, zelfwerkzaamheid en hulpverlenen/coachen.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Loopbaanoriëntatie

Leerjaar	periode	activiteit	omschrijving	thuis/school
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**oktober - juni**	Qompas	Opdrachten*	thuis
	februari	Profielkeuzeavond (2 februari)	Voor ouders en leerlingen	School
	maart	Voorlopige profielkeuze	Deadline 14 maart	thuis
	maart	LOB Experience (4 maart)	Georganiseerd door het Marnix	School
	april	Definitieve profielkeuze	Deadline 11 april	thuis
	april	Bezoek mbo (Vallei Voorlichtingsdag)	Georganiseerd door het Marnix	school
	april	Ervaringsdag	Één dag in de week van 19 t/m 23 april	extern

**Specifieke opdrachten worden later in het jaar bekend gemaakt via een studiewijzer*

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Muziek

Gebruikte leermiddelen:

eigen methode (iPad)

Muziek

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - november**	ov1	Akkoorden	PO		1
		ov2	Zingen/musiceren (cover, klassikaal)	PO		2
	december - februari	ov3	Instrumentaal speelstuk (diff.)	PO		2
		ov4	Produceer opdracht (Burgerschaps thema)	PO		2
	maart - juli	ov5	Instrumentaal speelstuk (diff.)	PO		2
		ov6	Zingen/musiceren (cover, groepjes)	PO		2
		ov7	Musiceren	PO		0

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Natuur-en scheikunde 1

Gebruikte leermiddelen:

NaSk1, 3 vmbo-kgt, Pulsar, 3e editie
NaSk1, 4 vmbo-kgt, Pulsar

Schoolexamen:

NASK1/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
NASK1/K/2 - Basisvaardigheden
NASK1/K/7 - Licht en beeld
NASK1/K/10 - Bouw van de materie
NASK1/K/11 - Straling en stralingsbescherming
NASK1/K/12 - Het weer
NASK1/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

NASK1/K/3 - Leervaardigheden in het vak natuurkunde
NASK1/K/4 - Stoffen en materialen
NASK1/K/5 - Elektrische energie
NASK1/K/6 - Verbranden en verwarmen
NASK1/K/8 - Geluid
NASK1/K/9 - Kracht en veiligheid
NASK1/V/1 - Veiligheid in het verkeer
NASK1/V/2 - Constructies
NASK1/V/4 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/exacte-vakken/natuur-scheikunde-i-vmbo-gl-tl

Natuur-en scheikunde 1

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027	**september - december**	ov1	H.1 - Stoffen en materialen	S	1 lesuur	2			
		ov2	Invulpracticum licht	PO	1 lesuur	1			
		se1/ov3	H.3 - Licht en beeld	S	1 lesuur	2	5	nee	NASK1/K/7
	januari - maart	ov4	Wet van Ohm	PO	180 min.	1			
		ov5	H.2 - Elektriciteit	S	1 lesuur	2			
	maart (toetsweek)	ov6*	H.4 - Beweging en kracht	S	45 min.	2			
	juni (toetsweek)	se2/ov7**	H.5 - Moleculen en het weer + H.7 - Atomen en Straling	S	90 min.	2	10	nee	NASK1/K/12

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Natuur-en scheikunde 2

Gebruikte leermiddelen:

Pulsar 3e ed. NASK2, 3vmo-t

Pulsar 3e ed. NASK2 vmbo-gt 3+4

Schoolexamen:

NASK2/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
NASK2/K/2 - Basisvaardigheden
NASK2/K/4 - Mens en omgeving: gebruik van stoffen
NASK2/K/6 - Mens en omgeving: werken bij practicum en in beroepssituaties
NASK2/K/8 - Reinigingsmiddelen en cosmetica
NASK2/K/9 - Chemie en industrie
NASK2/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

NASK2/K/3 - Leervaardigheden in het vak natuurkunde
NASK2/K/5 - Mens en omgeving: verbranding
NASK2/K/7 - Water, zuren en basen
NASK2/K/10 - Basischemie voor vervolgopleiding en beroep
NASK2/K/11 - Bouw van materie
NASK2/V/1 - Productieprocessen
NASK2/V/2 - Productonderzoek
NASK2/V/4 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/exacte-vakken/natuur-scheikunde-ii-vmbo-gl-tl

Natuur-en scheikunde 2

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - oktober**	ov1	H1 - Stoffen	S	1 lesuur	2
		ov2	experiment 1 (proef uitgevoerd in klas of betalab)	PO	160 min.	1
	november - februari	ov3	H2 - Stoffen sorteren H3 - Reacties	S	1 lesuur	2
		ov4	H4 - Chemie in het klein	S	1 lesuur	2
	maart (toetsweek)	ov5	H5 - Verbranding	S	45 min.	2
	maart - juni	ov6	experiment 2 (proef uitgevoerd in klas of betalab)	PO	160 min.	1
	juni (toetsweek)	ov7	H6 - Chemisch rekenen	S	45 min.	2

NB: Verslagen horen bij de didactische opbouw van de lessen en moeten daarom direct, zonder uitstel, worden ingeleverd op de datum die staat aangegeven op de studiewijzer (het lessenplan).

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Nederlands

Gebruikte leermiddelen:

Kern

Schoolexamen:

NE/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
NE/K/2 - Basisvaardigheden
NE/K/5 - Spreek- en gespreksvaardigheid
NE/K/8 - Fictie
NE/V/1 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie
NE/V/2 - Schrijven op basis van documentatie
NE/V/3 - Vaardigheden in samenhang

Centraal Examen:

NE/K/3 - Leervaardigheden in het vak Nederlands
NE/K/4 - Luister- en kijkvaardigheid
NE/K/6 - Leesvaardigheid
NE/K/7 - Schrijfvaardigheid

Zie voor meer informatie:

https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/talen/nederlands-vmbo-gl-tl

Nederlands

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**begin november**	dlov1	Taalverzorging 1	S	1 lesuur	1			
	eind december	dlov2	Schrijfvaardigheid 1	S	1 lesuur	1			
	eind januari	ov3	Leesvaardigheid	S	1 lesuur	2			
	begin februari	dlov1	Taalverzorging 2	S	1 lesuur	1			
	eind februari	ov4	Presenteren	M	15 min.	2			
	eind maart	dlov2	Schrijfvaardigheid 2	S	1 lesuur	1			
	april (toetsweek)	dlov1*	Taalverzorging 3	S	45 min.	1			
	eind mei	dlov2	Schrijfvaardigheid 3	S	1 lesuur	1			
	begin juni	se1/ov5	Mondeling Fictie (duo's)	M	20 min.	2	10	nee	NE/K/5 NE/K/8 NE/V/1
	juni (toetsweek)	ov6	Kijk-en luisteren	K/L	90 min	2			
	n.v.t.	ov1	Gemiddelde Taalverzorging (dlov1-cijfers)	S		2			
	n.v.t.	ov2	Gemiddelde Schrijfvaardigheid (dlov2-cijfers)	S		2			

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Rekenen

Gebruikte leermiddelen:

Smartrekenen

Schoolexamen:

De Rekentoets 2F:
Domein - Getallen
Domein - Verhoudingen
Domein - Meten/Meetkunde
Domein - Verbanden

Rekenen

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	Herkansbaar
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	voor de herfstvakantie	ov1[1]	**Rekenen 2A met domeinen: OP PC** **Getallen** **Verhoudingen** **Meten en meetkunde** **Verbanden**[2/3]	S	1 lesuur	0		nee
	juni (toetsweek)	se1/ov2[4]**	**Rekenen 2F met domeinen: OP PC** **Getallen** **Verhoudingen** **Meten en meetkunde** **Verbanden**	S	90 min.	0	100	ja

[1]Dit cijfer is gebaseerd op ov2 tweede klas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[2]De rekentoets bestaat uit 4 domeinen. Je krijgt per domein een cijfer. Elk domein telt even zwaar mee voor gemiddelde cijfer.

[3]Als een leerling voor een domein een onvoldoende heeft gehaald, wordt hij/zij ingedeeld voor extra lessen over dat domein. Dat domein wordt dit schooljaar opnieuw getoetst, waardoor het domeincijfer verbeterd kan worden.

[4]Dit is de officiële rekentoets, dit cijfer gaat mee naar mavo4

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Taal

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
leerjaar 3- Mavo (2026-2027)	**voor de herfstvakantie**	ov1[1,3]	**Begrijpend lezen:** **Woord- en zinsbegrip** **Zins- en alineaverband** **Tekstbegrip**	S	2 lesuur	0
		ov2[2,3]	**Spelling en ontleden:** **Werkwoordspelling** **Spelling algemeen** **Ontleden**	S	1 lesuur	0
	maart/april (toetsweek)	ov3[1]	**Begrijpend lezen:** **Woord- en zinsbegrip** **Zins- en alineaverband** **Tekstbegrip**	S	2 lesuur	0
	maart/april (toetsweek)	ov4[2]	**Spelling en ontleden:** **Werkwoordspelling** **Spelling algemeen** **Ontleden**	S	1 lesuur	0

[1]Dit cijfer is gebaseerd op ov3 tweede klas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[2]Dit cijfer is gebaseerd op ov4 tweede klas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[3]Als een leerling voor diatekst of diaspel een onvoldoende heeft gehaald, wordt hij/zij ingedeeld voor extra lessen over dat onderdeel.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

TPE

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	september - november	ov1	Improvisatietheater	PO		1
		ov2	Spelen van een overkoepelend klassestuk	PO		2
	december - februari	ov3	Tekstanalyse van een bestaande theatertekst	PO		1
		ov4	Eerste meting - Proces en Ontwikkeling	PO		1
	maart -juli	ov5	Regie eigen scène	PO		2
		ov6	Spelen van bestaande tekst	PO		2
		ov7	Tweede meting - Proces en Ontwikkeling	PO		2

De leerlingen krijgen gedurende het gehele schooljaar 2 uur per week les in dit vak.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Techniek & Toepassing

Gebruikte leermiddelen:
eigen readers

Schoolexamen:
Domein A - Praktijkgerichte opdrachten
Eindterm 1 - Ontwikkelen van interesses
Eindterm 2 - Ontwikkelen van kwaliteiten

Domein B - Programmaoverstijgende vaardigheden
Eindterm 3 - Sociaal handelen
Eindterm 4 - Samenwerken
Eindterm 5 - Taalvaardigheden
Eindterm 6 - Rekenvaardigheden
Eindterm 7 - Digitale vaardigheden
Eindterm 8 - Analytische denkvaardigheden
Eindterm 9 - Kritische denkvaardigheden
Eindterm 10 - Creative denkvaardigheden
Eindterm 11 - Onderzoeken

Domein C - Programmaspecifieke vaardigheden
Eindterm 12 - Ontwerpen van een product
Eindterm 13 - Ontwerpen van een omgeving
Eindterm 14 - Maken van een prototype
Eindterm 15 - Adviseren over toepassingen
Eindterm 16 - Adviseren over een energiesysteem
Eindterm 17 - Programmeren van software

Zie voor meer informatie:
https://www.slo.nl/publish/pages/17178/58-106-875-technologie-en-toepassing.pdf

Techniek & Toepassing

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - november**	se1/ov1	Technische basisvaardigheden, materiaalbewerking en veilig werken. Leerling maakt van een stuk Douglas hout zelfstandig een verkoopbaar product	PO	12 SLU	2	10	nee	A, B6, B10, C12, C14
	november - januari	se2/ov2	Technisch onderzoek en presenteren van onderzoeksresultaten. Leerlingen onderzoeken een technisch vraagstuk binnen Technova en presenteren hun resultaten.	PO	12 SLU	2	10	nee	A, B8, B9, B11, C15, C17
		se3/ov3	Onderzoeken, ontwerpen en toepassen van technische oplossingen. Leerlingen kiezen een opdrachtgever, onderzoeken een technisch vraagstuk en werken uit hoe zij hiervoor een passende oplossing kunnen toepassen.	PO	12 SLU	2	10	nee	A, B8, B10, C12, C14
	februari - juni	se4/ov4	Ontwerpen en ontwikkelen van een technische oplossing. Leerlingen werken de gekozen oplossing uit tot een ontwerp en maken een prototype.	PO	12 SLU	2	10	nee	A, B7, B8, B10, C12, C14

Bij ziekte of overmacht kan een gemiste toets/opdracht in overleg met de docent worden ingehaald. Een ingehaalde toets/opdracht geldt niet als herkansing.

PTA - MAVO bovenbouw (cohort 2026 -2028)

Wiskunde

Gebruikte leermiddelen:
Kern Wiskunde VMBO-GT 3

Schoolexamen:
Het schoolexamen bestaat uit de volgende domeinen:
WI/K/1 - Oriëntatie op leren en werken
WI/K/2 - Basisvaardigheden
WI/K/7 - Informatieverwerking, statistiek
WI/K/8 - Geïntegreerde Wiskundige Activiteiten
WI/V/2 - Verrijkingsopdrachten
WI/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

Centraal Examen:

WI/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde
WI/K/4 - Algebraïsche verbanden
WI/K/5 - Rekenen, meten en schatten
WI/K/6 - Meetkunde
WI/V/1 - Aanvullende eisen
WI/V/4 - Vaardigheden in samenhang

Zie voor meer informatie:
https://www.examenblad.nl/2028/vmbo-tl/vakken/exacte-vakken/wiskunde-vmbo-gl-tl

Wiskunde

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 3 (2026 - 2027)	**september - december**	ov1	Hoofdstuk 1 - Meetkunde	S	1 lesuur	2
	december - maart	ov2	Hoofdstuk 2 - Getallen en verhoudingen	S	1 lesuur	2
		ov3	Hoofdstuk 3 - Verbanden	S	1 lesuur	2
		ov4	Hoofdstuk 4 - Goniometrie	S	1 lesuur	2
	maart (toetsweek)	ov5*	Hoofdstuk 5 - Ruimtemeetkunde 5.1.1-5.3.1	S	45 min.	1
	maart - juni	ov6	Hoofdstuk 5 - Ruimtemeetkunde 5.3.2-5.5.2	S	1 lesuur	1
	juni (toetsweek)	ov7**	Hoofdstuk 6 - Verbanden 2	S	45 min.	2